

۲۵ مهرماه. روز جهانی غذا

تغییرات آب و هوایی و افزایش تقاضای سوخت های زیستی

سازمان غذا و کشاورزی ملل متحد (فائو) هر سال ۱۶ اکتبر (۲۵ مهر ماه)، روز تأسیس این سازمان در سال ۱۹۴۵ بر اساس گردهمایی نمایندگان ۴۲ کشور جهان در کانادا، را به عنوان روز جهانی غذا اعلام نموده است.

اهداف این سازمان را می توان بشرح زیر برشمرد:

- بالابردن سطح تغذیه و استانداردهای زندگی مردم کشورهای عضو؛
 - بهبود تولید و توزیع مواد غذایی و فرآورده های کشاورزی؛
 - بهبود کیفی شرایط زندگی روستائیان در جهان؛
 - حفاظت منابع طبیعی و ارتقاء وضع توسعه پایدار.
- فعالیت های فائو شامل موارد زیر است:

- کمک و ارائه توصیه های فنی به جامعه کشاورزی به نمایندگی از طرف دولتهای عضو و موسسات مالی؛
- جمع آوری، تحلیل و انتشار اطلاعات؛

- ارائه رهنمود به دولتها در برنامه ریزی و سیاستگذاریهای بخش کشاورزی؛

- ایجاد امکانات برای ملاقات بین نمایندگان دولتها و بحث در مورد مسائل کشاورزی و غذا.

بر اساس گزارش های سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد "فائو" هم اکنون جمعیت گرسنه ۸۵۴ میلیون نفر است که از این تعداد ۵۲۰ میلیون نفر در آسیا، ۲۰۵ میلیون نفر در آفریقا، ۵۳ میلیون نفر در آمریکای لاتین، ۳۹ میلیون نفر در خاور نزدیک و آفریقای شمالی و ۹ میلیون نفر در کشورهای توسعه یافته هستند. متأسفانه ۷۰ درصد این گرسنگان در مناطق روستایی زندگی می کنند، جایی که بیشترین تلاش های کشاورزی صورت می گیرد تا مزرعه های کار و تلاش به ثمر بنشینند.

هر سال سازمان خواروبار و کشاورزی فائو روز جهانی غذا را با شعار و پیامی جشن می گیرد، روزی که تعهد ها را یاد آوری کند، میثاق ها را تکرار کند و توجه همگان را به اهمیت تغذیه، سلامت و توسعه جلب کند.

شعار امسال روز جهانی غذا، "تغییرات آب و هوایی و افزایش تقاضای سوخت های زیستی" است. تغییرات آب و هوایی و سوخت های فسیلی هم اکنون اولویت اکثر دولت های جهان به ویژه کشورهای فقیر جهان هستند به طوری که میلیون ها نفر از کشاورزان خرد جهان و صیادان در بخش شیلات به سیاست های مربوط به این دو بخش وابسته اند و این امر لزوم رسیدگی به این موضوعات را در روز جهانی غذا افزایش می دهد.

با افزایش قیمت محصولات کشاورزی، کمک های غذایی نیز به شدت کاهش یافته است. طی سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۶ میلادی، میزان کمک های غذایی در جهان بیش از ۴۰ درصد کاهش داشته است و این رقم طی سال ۲۰۰۷ به کمترین میزان خود از سال ۱۹۷۳ رسیده است. کاهش چشمگیر کمک های غذایی، نشانگر ناکافی بودن دسترسی به مواد غذایی به علت افزایش قیمت و کاهش سطح واردات است.

برنامه جهانی غذا که وظیفه سیر کردن ۷۳ میلیون نفر در ۸۰ کشور جهان را بر عهده دارد، هشدار داد قادر به عمل به تعهدات خود در قبال این افراد نخواهد بود. در مارس ۲۰۰۸، برنامه جهانی غذا خواستار اختصاص حداقل ۵۰۰ میلیون دلار از سوی کشورهای ثروتمند برای تامین غذای مورد نیاز کشورهای فقیر شد. افزایش قیمت مواد غذایی، برنامه جهانی غذا را با

شکاف بودجه ای ۶۰۰ تا ۷۰۰ میلیون دلاری روبرو کرده است. هزینه اضافی سیر کردن ۲۸ میلیون گرسنه در ۱۴ کشور آسیایی بیش از ۱۶۰ میلیون دلار در سال خواهد بود.

بر اساس اعلام آژانس توسعه بین المللی آمریکا در سال های گذشته قیمت های جهانی غذا به طور میانگین ۴۳ درصد افزایش یافته است. عوامل موثر در ایجاد وضعیت کنونی قیمت غذا شامل رشد فزاینده درخواست مصرف کنندگان برای غذا، منابع نفتی و انرژی در چین، هند و دیگر بازارهای در حال رشد می باشد. هزینه های در حال افزایش انرژی مستقیماً باعث افزایش هزینه محصولات کشاورزی، وضعیت نامناسب آب و هوایی نیز به کاهش بازده محصولات و افزایش محصولات با سوخت طبیعی نیز باعث افزایش هزینه غلات می شوند.

هر اقتصادی برای رشد و توسعه و پیشرفت به حمل و نقل محصولات کشاورزی و مواد غذایی وابسته است. رساندن مواد غذایی و محصولات کشاورزی تولید شده توسط کشاورزان به بازارهای مصرف، مستلزم صرف هزینه های بالای حمل و نقل است. با توجه به افزایش قیمت نفت، هزینه های حمل و نقل نیز به شدت افزایش یافته است.

قیمت مواد غذایی بی شک منجر به گسترش سوء تغذیه می شود. صندوق فائو نیز اعلام کرد، بیش از ۳۰ درصد جمعیت ۲۰ کشور فقیر جهان با خطر سوء تغذیه روبرو هستند. انتقال نسل به نسل فقر تهدید دیگر بحران اخیر است. بر اساس گزارش توسعه بانک جهانی، سوء تغذیه در دوران کودکی موجب ایجاد آثار منفی در سلامت و آموزش کودکان خواهد شد. در حال حاضر ۱۵۰ میلیون نفر از جمعیت گرسنه جهان را کودکان تشکیل می دهند.

افزایش قیمت مواد غذایی با مساله کمبود منابع پیوند خورده است. تغییرات آب و هوایی و کمبود آب نیز در رشد قیمت مواد غذایی نقش داشته است. تغییرات آب و هوایی به تنهایی موجب رشد ۴۰ تا ۱۷۰ میلیون نفری افراد دچار سوء تغذیه در جهان خواهد شد. سیل، توفان و سرمای شدید هوا موجب کاهش چشمگیر تولید محصولات کشاورزی و در نتیجه کمبود مواد غذایی در کشورهای در حال توسعه خواهد شد. به عنوان مثال، وقوع سیلاب در دو سال پیاپی در لسوتو و سوازیلند موجب کاهش چشمگیر تولید محصولات کشاورزی شد. در نیجریه و غنا، کمبود بذر موجب کاهش تولید و افزایش قیمت محصولات کشاورزی شد. در چین، سرمای طاقت فرسای زمستان که از سال ۱۹۵۱ بی سابقه بوده، موجب از بین رفتن محصولات کشاورزی و سبزیجات در میلیونها هکتار شده است و بیش از ۹۰ میلیون نفر در این کشور به صورت مستقیم از این مساله آسیب دیدند. در مغولستان، سرمای شدید تأثیرات منفی زیادی بر صنعت دامپروری داشته است.

کمبود آب نیز به شدت تولید محصولات کشاورزی را که نیاز به آب زیادی دارد، تحت تأثیر قرار داده است. ۷۰ درصد آب مصرفی توسط انسان، برای تولید مواد غذایی صرف می شود. تولید یک کیلو گرم گندم ۱۳۰۰ لیتر آب نیاز دارد. برای تولید یک کیلو گرم گوشت گاو به ۱۵۰۰۰ لیتر آب نیاز دارد. در عین حال تقاضای آب به شدت در حال افزایش است و بیش از ۵۰۰ میلیون نفر در سراسر جهان با کمبود آب روبرو هستند. این رقم تا سال ۲۰۵۰ به بیش از ۴ میلیارد نفر خواهد رسید. سوخت های فسیلی فرصت قابل توجهی را برای کشاورزان فقیر ایجاد کرده است اما چالشی برای گرسنگان نیز می باشد زیرا بازارهای غلات بیشتر در مضیقه هستند و قیمت های مواد غذایی نسبت به دهه های قبل بالاتر رفته است. در زمینه تغییر آب و هوا، هیأت بین المللی در زمینه تغییر آب و هوا پیش بینی می کند که در برخی از مناطق محصولات کشاورزی بارانی تا سال ۲۰۲۰ تا نصف کاهش می یابند. در آفریقا نیز، سازمان خوراک و کشاورزی (FAO) برآورد می کند که ۹۵ درصد از کشاورزی، متکی به باران است. حتی اگر این برآوردها هم کاملاً واقعیت نداشته باشند، باز هم ممکن است در مناطقی همچون آفریقا که بیشترین صدمه را از تغییر آب و هوا متحمل خواهد شد و مناطق خشک، خشکتر و مناطق مرطوب، مرطوبتر می شوند، چالش های عظیمی در پیش رو باشد.

روز جهانی غذا را با مصرف درست غذا و جلوگیری از اسراف، پاس داریم و هنگام دور ریختن غذا به فکر گرسنگانی که این غذا می توانست آنها را از مرگ نجات دهد، باشیم.